

Munich Personal RePEc Archive

Modernization of study occasions and raise of education quality at SU Opava

Eva Sikorová and Marie Paseková

Slezska Univerzita-Obchodne podnikatelska Fakulta University of
Silesia-School of Business Administration

1. December 2007

Online at <http://mpra.ub.uni-muenchen.de/18148/>

MPRA Paper No. 18148, posted 26. October 2009 23:32 UTC

Modernizace studijních příležitostí a zkvalitňování vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě[#]

Doc. Ing. Eva Sikorová, CSc., Ing. Marie Paseková, Ph.D

Katedra účetnictví, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, Slezská univerzita
Ústav financí a účetnictví, Fakulta managementu, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Abstrakt

„Modernizace studijních příležitostí a zkvalitňování vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě“, která probíhá již od roku 2006, je na Slezské univerzitě řešena otázka stále potřeby inovace studijních programů, především v souvislosti s vývojem informačních a komunikačních technologií, akceptace nových podmínek (v návaznosti na stávající trend rozvoje oboru), České účetní standardy, Mezinárodní účetní standardy - IAS/IFRS.

Tyto změny úzce souvisí s průběžným zvyšováním kvalifikace pedagogických pracovníků, kteří se na výuce inovovaných předmětů v rámci akreditovaných studijních programů podílí.

Klíčová slova:

Finanční účetnictví, účetní výkazy, modifikace struktury předmětů účetnictví, profesní instituce, aplikace teorie a praxe.

Abstract

Modernization of study occasions and raise of education quality at SU Opava, started in the year 2006, continuous demands of educational programmes innovation at Silesian University are being discussed and solved. These demands arise primarily due to information and communication technology development., adaptation the new conditions (on the view of the development of accounting, Czech Accounting Standards, International Accounting Standards - IAS/IFRS. The changes needed evoke continuous qualification raise of teaching staff involved.

Key words:

Financial Accounting, Accounting Statements, The Modification of the Structure of Subject Accounting, The Professional Association, Application Tudory and work.

1. Úvod

Na zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků je v současné době kladen všeobecně velký důraz, což vyplývá také z Národního programu vzdělávání v České republice formujícího vládní strategii v oblasti vzdělávání vypracovaného již v roce 2001. Mezi hlavní strategické linie vzdělávací politiky u nás patří mj. podpora zvýšení kvality přípravného a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na všech úrovních školství.¹ Roli pedagogického pracovníka velmi výstižně vystihuje citace z již zmíněného dokumentu: „Další vzdělávání a sebevzdělávání pedagogických pracovníků je podstatným znakem učitelské

[#] *Tento příspěvek byl zpracován jako jeden z výstupů výzkumného záměru „Rozvoj finanční a účetní teorie a její aplikace v praxi z interdisciplinárního hlediska“ registrační číslo MSM 6138439903.*

¹ *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: Bílá kniha. Praha: Tauris, 2001 ISBN 80-211-0372-8.*

profese, jejím právem i povinností, jedním ze základních kritérií posuzování kvality učitele.“² Tuto formulaci lze zobecnit pro všechny stupně vzdělávacího systému v České republice.

Dále je v rámci aktualizace Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol pro rok 2008 vydaného MŠMT zmiňována jako jedna z podporovaných oblastí také inovace přípravy pedagogických pracovníků a jejich další vzdělávání. V dané souvislosti je patrná návaznost na význam vzdělávání, modernizaci a rozvoj jednotlivých studijních programů a oborů z pohledu Fondu rozvoje vysokých škol, jakož i v návaznosti na Operační programy rozvoje lidských zdrojů z Evropských strukturálních fondů. Základním předpokladem pro realizaci tohoto záměru je adekvátní zvyšování kvalifikace, resp. profesionalizace pedagogických pracovníků.

Motto:

„Jednou z důležitých charakteristik životní síly je tvořivost. Tvořiví lidé v sobě tuto sílu obnovují tím, že se stále na něco těší, o něco usilují. Mají před sebou cíle, které je motivují k produktivitě.

Základem se proto stává: nebránit se ničemu novému, nespokojovat se s málem“

RHEINWALDOVÁ, E.

2. Projekt ESF realizovaný na Slezské univerzitě v Opavě

Slezská univerzita využila k realizaci cílů vyplývajících z úvodu příspěvku možnost čerpání finančních prostředků v rámci evropských programů v oblasti vzdělávání při řešení projektu „Modernizace studijních příležitostí a zkvalitňování vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě“. Projekt je řešen již od června 2006, jeho plánované ukončení je stanoveno na červen roku 2008. Tento projekt je financován z Evropského sociálního fondu a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Je řešen v rámci operačního programu Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ), jenž je součástí opatření 3.2 Podpora terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje. Řešiteli projektu jsou Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné a Filosoficko přírodovědecká fakulta v Opavě Slezské univerzity. Partnery projektu jsou Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Občanské sdružení TRIANON Český Těšín a IDS Sheer ČR, s.r.o. Řešení představuje na celé univerzitě inovaci devíti akreditovaných VŠ studijních programů s komponentou informatiky, vytvoření nebo inovace 56 studijních kurzů zaměřených na informatiku a účetní systémy, proškolení 550 členů cílové skupiny (studentů) a podpora 36 dalších osob (lektorů).³ Převažujícím místem realizace projektu je Moravskoslezský kraj, dále následuje Zlínský a Olomoucký kraj.

Obsahem projektu je rozvoj oboru terciárního vzdělávání s využitím moderních informačních technologií se zaměřením na inovaci studijních programů, organizaci aktivních forem práce za účelem zapojení studentů ve výuce s návazností na praxi, zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků ve vzdělávání a prohloubení dlouhodobějších kontaktů univerzity s firmami a institucemi v rámci spolupráce zaměřené na zkvalitnění výuky.

Mezi konkrétní cíle projektu mj. patří zvýšení počtu studentů v rámci akreditovaných studijních programů, modernizace a vytvoření nových kurzů v rámci akreditovaných studijních programů, rozšíření kombinovaných forem studia prostřednictvím e-learningu s využitím informačních komunikačních a mobilních technologií.

² *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: Bílá kniha. Praha: Tauris, 2001 ISBN 80-211-0372-8.*

³ *SIKOROVÁ, E. Řešení projektu z Evropského sociálního fondu. Noviny SU, 12, 2006, XII. Opava: SU OPF, 2006, s. 29-29. ISSN 1801-1071.*

3. Význam vývoje účetní profese

vycházejí z návrhu projektu, jež jsou rozděleny do několika bodů.

- Pozornost je v dané souvislosti věnována i *etickým problémům v účetnictví, vlivu prostředí na etiku účetní profese, jakož i auditorské profese*. (Certifikační systémy). Klíčovou otázkou se stává návaznost na celoživotní vzdělávání, resp. aplikace teoretických poznatků v praxi. Z tohoto důvodu je významná spolupráce s dalšími univerzitami v ČR a v zahraničí: Ekonomická univerzita v Bratislavě, fakulta hospodářské informatiky, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, fakulta managementu a podnikání, Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna, Bielsko-Biala (zapojení do výzkumu, aplikace teorie a praxe včetně osob se zdravotním postižením).⁴
- V odborných publikacích je kladen důraz na odstranění a determinaci bariér mezinárodní harmonizace účetnictví. Přestože se stávající vývoj orientuje směrem k harmonizačním úsilím, harmonizaci zejména účetních systémů jednotlivých zemí, v reálném životě však stále ještě existuje celá řada bariér, které mnohdy zpomalují či úplně znemožňují harmonizaci účetnictví. K těmto bariérám lze zařadit především: ekonomické prostředí a právní souvislosti, zdroje financování, jazykové bariéry, vliv jiných zemí, vliv profesních skupin, nacionální aspekty. Harmonizace účetnictví i na regionální úrovni se tak stává primárně harmonizací tradic, odlišných právních, ekonomických, daňových, sociálních i dalších systémů.
- Zvláštní pozornost je věnována komparaci a determinaci *specifik výkaznictví a auditu malých a středních podniků včetně determinace Certifikačních systémů v návaznosti na vývoj a kvalifikační požadavky na účetní profesi*. V této souvislosti je nutné uvést význam komparace vývoje účetnictví v ČR v návaznosti na vývoj světového účetnictví a na rozvoj oboru, jakož i determinace a posouzení stavu účetní a daňové legislativy k podpoře podnikání v ČR a EU se zřetelem na harmonizaci zákonů v EU (zejména mezinárodní harmonizace účetnictví a daňové harmonizace a konkurence).
- Zároveň lze uvést návaznost na vývoj, prezentaci i výzkum katedry účetnictví, zaměřený na determinaci podmínek rozvoje malého a středního podnikání z pohledu účetní a daňové legislativy v kontextu *specifik zaměstnávání osob se zdravotním postižením (osob zdravotně znevýhodněných)*. Cílem jednotlivých tematických okruhů se stává snaha přispět k řešení současných problémů teorie a praxe v kontextu **rozvoje oboru účetnictví** včetně aplikace a návaznosti na způsoby účetní dokumentace, projektové dokumentace a výkaznictví ve všech činnostech podnikatelských i neziskových subjektů. Cílem se rovněž stává podpora profesionalizace, vazba na certifikační systémy a jejich prezentace.
- Cílem se stává snaha přispět k řešení současných problémů podnikatelské praxe a napomoci rozvoji teorie v návaznosti na členství ČR v EU včetně návaznosti na rozvoj oboru účetnictví. Cílem se stává podpora výzkumu a prezentace oboru účetnictví. Rozčlenění do dílčích cílů je založeno na základě specifikace přínosu pro rozvoj metodologie, pro praxi (podnikatelské subjekty, hospodářské komory, veřejnou správu, širší odbornou i laickou veřejnost), *pro zkvalitnění výukového procesu a pro*

⁴SIKOROVÁ, E. Vědeckovýzkumné aktivity a spolupráce Obchodně podnikatelské fakulty v Karvině, Slezské univerzity v Opavě a Občanského sdružení Trianon. Pomoc osobám zdravotně znevýhodněným ve vazbě na vliv nového zákona o sociálních službách. In 4. mezinárodní konference Bez bariér - bez hranic. Karviná: OS Trianon, 2006, s. 10-16. ISBN 80-239-7893-4.

rozvoj teorie.⁵

- Doporučení pro podnikatelské účetní jednotky, které prezentuje katedra účetnictví na mezinárodních konferencích a seminářích, jakož i setkáních s podnikatelskými subjekty a odbornou veřejností, resp. se zástupci odborných institucí, Institutem Svazu účetních, Komorou certifikovaných účetních, Komorou daňových poradců a dalšími institucemi vychází z akceptace nové legislativní úpravy, zejména novel zákona o účetnictví a českých účetních standardů včetně aplikace Mezinárodních standardů finančního výkaznictví.

3.1. Celoživotní vzdělávání profesního charakteru

Vzdělávání se stává mezinárodním tématem tohoto století. Vyspělé evropské země, pokud chtějí uspět ve světě prudce rostoucí konkurence a zároveň zachovat sociální smír a soudržnost za současného pokračování rozvoje demokratické společnosti, musí zvládnout obrovský rozsah změn. Vlastní výukové programy, věda o výchově a vzdělávání prochází zásadními změnami. V souladu s ideou celoživotního vzdělávání a učící se společnosti se centrem zájmu nyní stává populace dospělých v produktivním období života. V dané souvislosti i vazba na zdravotně znevýhodněné osoby a možnost jejich pracovní integrace.

*Univerzity ve světě i u nás na tyto změny v rámci svých možností reagují, zavádějí studijní programy **celoživotního studia profesního charakteru**, rozvoj schopností, obohacení znalostí a rozvoj osobnosti k seberealizaci.*

Prostřednictvím systému celoživotního vzdělávání je tedy úkolem univerzit poskytovat možnosti vzdělávat se po celou dobu života člověka, v souladu s jeho potřebami a zájmy. Vzdělávání dospělých musí navazovat na jejich počáteční vzdělávání, a dále rozvíjet znalosti, dovednosti, potřebné pro plnohodnotnou práci i mimopracovní život.

3.2. Zájem o studium předmětů účetnictví vzrůstá - požadavek

V současném období - v návaznosti na členství České republiky v Evropské unii dochází k **zásadní změně v poptávce po studiu účetní teorie a praxe v evropském měřítku.**

Výuka účetnictví, výkaznictví a auditu vychází z **potřeby celospolečenské praxe (profilace studentů, struktura předmětů, zájem o zpracování diplomové práce ze strany studentů i praxe - ze strany podnikatelských i nepodnikatelských subjektů** - finančních úřadů, správ sociálního zabezpečení, zdravotních pojišťoven a řady dalších institucí, jakož i uplatnění studentů - absolventů v praxi).

Zájem studentů vychází z průzkumu prováděného u odborné veřejnosti i studentů SŠ nejen v rámci každoročně prováděného Dne otevřených dveří OPF SU v Karvině i SŠ, ale i v rámci průzkumů a spolupráce s podnikatelskými i nepodnikatelskými subjekty, finančními úřady, okresními správami sociálního zabezpečení, úřady práce a jinými institucemi (návaznost na průzkumy podmínek rozvoje MSP zpracovávaných katedrou účetnictví od roku 1997 každoročně v letech 1997 až 2007) a průzkum připravenosti podnikatelských i nepodnikatelských subjektů na mezinárodní harmonizaci účetnictví (v letech 2002 až 2007, opět každoročně).

Rovněž počet studentů, kteří absolvují „specializační modul“ pod názvem „Účetní a daňové poradenství“ vzrůstá (každoročně je patrný zájem o otevření bakalářského oboru). Počet studentů modulu se pohybuje mezi 100 - 150 studenty. Stejně tak vzrůstá počet studentů, zpracovávajících diplomové práce v kontextu účetní, auditu, výkaznictví, daňové aplikace,

⁵ SIKOROVÁ, E. Řešení projektu z Evropského sociálního fondu. *Noviny SU*, 12, 2006, XII. Opava: SU OPF, 2006, s. 29-29. ISSN 1801-1071.

znalostí a komparace certifikačních systémů (viz. databáze Athos, IS STAG - diplomové práce OPF SU, absolventi OPF SU).

Silná účetní profese je rozhodující pro zdraví národního hospodářství a jeho sociální a politický vývoj. Tato profese se může rozvíjet jedinečně tehdy, jestliže účetní, kteří usilují o toto profesní označení, splní vysoké kvalifikační požadavky.

Důkazem náročnosti a srovnatelnosti systému certifikace účetních je i přijetí Svazu účetních do mezinárodních organizací IFAC (International Federation of Accountants – Mezinárodní federace účetních) a EMAA (European Management Accountants Association - Evropská asociace manažerských účetních).

Systémy certifikace účetních jsou v zemích Evropské unie podpořeny legislativou. Titul certifikovaný účetní (v Británii certified accountant) nebo účetní expert (expert-comptable ve Francii) znamená, že jeho držitel je schopen vykonávat vedle klasického účetnictví funkci auditora a v oblasti finančnictví širokou škálu činností od finanční analýzy a strategie, konsolidované účetní závěrky až po řídicí

Při vyhodnocování průzkumů provedených v roce 2006 i 2007 *vyplývá řada zajímavých závěrů z pohledu zkoumané problematiky, které se staly námětem pro další oblasti zkoumání a současně poukázaly na širokou škálu problémů, nedostatků a chyb včetně překvapivých pozitivních trendů, které se neustále objevují a stávají předmětem odborných jednání z pohledu rozvoje podnikatelského prostředí, účetnictví, daní a řady souvisejících legislativních opatření. V dané souvislosti jsou katedrou účetnictví vedena jednání v rámci zapojení do systému Certifikace účetní profese v ČR, spolupráce s řadou auditorských společností včetně dalších odborných diskusí.*

3.2.1. Modernizace, modifikace výuky, vazba teorie a praxe, podpora a prezentace oboru účetnictví.

Rozčlenění do dílčích cílů je založeno na základě specifikace přínosu:

- *pro rozvoj metodologie* (upřesnění terminologie, přístupy k ekonomickému rozvoji oboru),
- *pro praxi* (podnikatelské subjekty, hospodářské komory, veřejnou správu, širší odbornou i laickou veřejnost), zejména z pohledu vzájemné návaznosti teorie, metodologie a praxe,
- *pro zkvalitnění výukového procesu* (ve všech formách studia).
- *pro rozvoj teorie* (determinace teorie a praxe - návaznost na klíčové dovednosti, profil absolventa).

V této souvislosti je důležitá spolupráce s podnikatelskými i nepodnikatelskými subjekty a s mnoha dalšími organizacemi, institucemi a profesními komorami a sdruženími, jejichž činnost se dotýká činnosti účetní a auditorské profese, jako jsou např.: Institut Svazu účetních, Komora certifikovaných účetních ČR, Český institut interních auditorů, ISACA - Mezinárodní profesní sdružení zaměřené na oblast auditu, kontroly a bezpečnosti informačních systémů, Komora auditorů ČR, auditorské společnosti.

V této souvislosti je patrná i návaznost na podmínky vycházející z determinace podmínek výkonu profesních vědomostí a klíčových dovedností v zemích Evropské unie (viz. Direktivy EU, zákon o účetnictví, mezinárodní vzdělávací standardy, aplikace podmínek mezinárodních profesních sdružení IFAC (International Federation of Accountants - Mezinárodní federace účetních) a EMAA (European Management Accountants Association - Evropská asociace manažerských účetních), Účetní dvůr (zemí EU). V neposlední řadě je třeba uvést i návaznost

na spolupráci s Institutem Svazu účetních, Komorou daňových poradců, Komorou auditorů, Českým institutem interních auditorů a jinými profesními institucemi v České republice, ale i v zahraničí.

Dále je patrné i uplatnění studentů - absolventů v praxi v prestižních tuzemských i mezinárodních auditorských a účetních společnostech, finančních úřadech, interních auditorech apod. (viz. informace v textu, [www. OPF SU](http://www.OPF.SU), katedra účetnictví, Noviny SU, sborník z mezinárodních konferencí. Stejně tak je patrná návaznost na uznávání absolventům VŠ zejména ekonomického zaměření na první stupeň Certifikace účetní profese v ČR (Účetní asistent) a částečně zkoušek z 2. stupně (Bilanční účetní). Stupeň Certifikace je významným vodítkem pro získání uplatnění na stávajícím trhu práce, významné plus při získávání zaměstnání.

Obsahově odborný profil studenta vychází primárně z dokonalého zvládnutí účetní legislativy, návaznosti účetnictví ČR na mezinárodní účetní standardy a ostatní prvky harmonizace účetnictví, shody a rozdíly forem mezinárodní harmonizace účetnictví.

V dané souvislosti jsou stále předmětem diskusí tyto okruhy problémů:

Skladba oborových předmětů

Hodiny přímé výuky v týdnu a jejich hodnota

Hodiny - příprava na zkoušku

Hodiny - příprava na zápočet

Příprava na průběžné testy

Jiná studijní zátěž

Celková hodnota studijní zátěže oboru

Rozšíření spektra studijních oborů

Zkvalitnění výukového procesu

Rozvoj metodologie a teorie - klíčové dovednosti a profil absolventa

Aplikace na praxi a uplatnění absolventů v praxi - požadavek podnikatelské i nepodnikatelské sféry

Návaznost na systém Certifikace účetní profese v zemích EU.

Příprava a vlastní realizace výuky je vedena v návaznosti na požadavky Akreditační komise MŠMT. Jedná se o přesné stanovení a zařazení předmětu do oboru, specifika jednotlivých předmětů výkladů, vazba na profily předmětů, studijních programů, syllaby předmětů, kreditové ohodnocení, rozsahy výuky, zařazení předmětů do studijních programů, způsob zakončení předmětů (kurzů), rozsahy a obsahové zaměření individuálních prací studentů a způsoby kontroly, podmínky absolvování předmětů, návaznosti předmětů, podmiňující a vylučující návaznosti předmětů, struktura vyučujících, kódy předmětů, povinná a doporučená studijní literatura, následně tedy klíčová slova, anotace, obsah studijního materiálu Formální a obsahová stránka publikací, vlastní invence, přehlednost, rozdělení do jednotlivých modulů, tvorba, adresářů, struktura modulů, uložení na web.

Nezbytnou klíčovou aktivitou v rámci projektu se stalo školení pedagogických pracovníků (lektorů) se zaměřením na nové technologie používané ve výuce. Další klíčovou aktivitou projektu je příprava struktury kurzů v rámci akreditovaných studijních programů vycházejících z požadavků jednotlivých studijních oborů vyučovaných na fakultách Slezské univerzity. Vše samozřejmě v návaznosti na požadavky Akreditační komise MŠMT. Poslední, závěrečnou aktivitou projektu bude samotná realizace připravených nových, popř. inovovaných kurzů. Tato činnost dle harmonogramu projektu začala v zimním semestru akademického roku 2007/2008.

3.2.2. Inovace studijních programů zaměřených na informační technologie

V souladu s cílem Operačního programu byla v letošním roce zahájena inovace studijních programů a kurzů zaměřených na informatiku a účetní systémy. V bakalářských i magisterských studijních programech se nadále neuvažuje s výukou v různých modulech podle studijních zaměření a specializace. Naopak dochází k zpřehlednění celého systému zavedením menšího množství povinně fakultních předmětů, dále povinných předmětů studijního programu, které se vyučují ve všech oborech daného programu, dále povinných předmětů oborové zátěže, kam se soustřeďuje profilace studentů daného oboru a povinně volitelných předmětů oborové zátěže. Celý systém završují volitelné předměty. Této změně se přizpůsobila i inovace studijních programů Systémové inženýrství a informatika jak na bakalářském tak magisterském stupni. V našem příspěvku se zaměříme zejména na inovaci tohoto studijního programu.

V oborové zátěži se klade důraz na plánování a řízení projektových prací, financování, realizaci a hodnocení rozvojových projektů, operační analýzu a využívání počítačů v podnikatelské praxi. Proto je připravován zcela nový předmět Moderní metody řízení projektů, který si klade za cíl seznámit studenty s používáním hlavních softwarových nástrojů řízení projektů.

V praxi se také ukazuje, že absolventi mají další rezervy. Proto byly do povinné oborové zátěže zařazeny předměty Duševní vlastnictví a Účetní a informační audit. Cílem je zvýšit úroveň znalostí a rozpoznávání potřeb sledování auditu softwarových produktů, problematiky duševního vlastnictví k programátorským a softwarovým dílům, jejich sledování, problematiky licenčních procesů a souvisejících činností.

Závěr

Řešení projektu bude probíhat v jednotlivých klíčových aktivitách projektu dle stanoveného časového harmonogramu. V dané souvislosti příprava struktury multidimenzionálních studijních materiálů a opor bude vycházet z požadavků jednotlivých předmětů, studijních oborů a jednotlivých studijních programů v návaznosti na požadavky Akreditační komise MŠMT (jednotlivé studijní programy, studijní obory, návaznost na další rozvoj oboru v kontextu světového vývoje (ekonomické, účetní, informační systémy, databáze a databázové systémy, multiplikační efekty, komparace s ostatními ekonomickými informačními systémy, mezinárodní systémy).

„V každém člověku jsou ukryty dobré nápady, které se podobají zásobě suchého dřeva. To však zažehne pouze plamen nebo jiskra přicházející od jiného člověka.“

Albert Schweier

Literatura

- [1] SIKOROVÁ, E., PASEKOVÁ, M., PAVELKOVÁ, D., ŠIMÍKOVÁ, I.: *Účetní, finanční, právní a marketingové aspekty řešení projektu ESF „Modernizace studijních příležitostí a zkvalitňování vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě“*. UTB, Zlín 2007.
- [2] SIKOROVÁ, E. *Předpoklady rozvoje MSP v kontextu světového vývoje a návaznost na výzkum katedry účetnictví a odborné veřejnosti*. UTB, Zlín 2007.

- [3] SIKOROVÁ, E.: *Příprava bakalářského oboru "Účetní a daňová praxe", podpora výuky a prezentace českého účetnictví a daňové aplikace v kontextu světového vývoje*. SU OPF, Karviná 2006.
- [4] SLANINOVÁ K., VYMĚTAL, D. *Zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků SU v rámci ESF projektu*. SU OPF, Karviná 2007.
- [5] SIKOROVÁ, E. *České účetnictví v kontextu světového vývoje. Monografie*. SU OPF, Karviná 2004.
- [6] SIKOROVÁ, E.: a kol. autorů: *Modernizace studijních příležitostí a zkvalitňování vzdělávání na Slezské univerzitě v Opavě*. SU OPF, Karviná 2006.
- [7] SIKOROVÁ, E.: *Předpoklady rozvoje MSP v kontextu světového vývoje a návaznosti na členství ČR v Evropské unii. In Znalostná ekonomika - nové výzvy pro národohospodářskou vědu*. EU, Bratislava 2006.